

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE

Petra Buljević Zdjelarević,
Ured za odnose s javnošću / Institut Ruđer Bošković
M. +385 99 267 9514 / @ info@irb.hr / www.irb.hr

Fuzijska istraživanja napreduju i u uvjetima pandemije

Institut Ruđer Bošković bio je domaćin videokonferencije koja je okupila vodeće fuzijske stručnjake EU-a.

ZAGREB, 15.4.2020. - Projekt EUROfusion najveći je europski program koji upravlja svim fuzijskim istraživanjima u Europi. U sklopu hrvatskog presjedanja Vijećem Europske unije (EU) koncem tjedna održan je sastanak Generalne skupštine EUROfusiona. Iako je njegovo održavanje planirano u Splitu, zbog pandemije koronavirusa, sastanak je putem videokonferencije okupio predstavnike svih institucija zemalja članica EUROfusiona iz svih članica EU, te Velike Britanije, Švicarske i Ukrajine, kao i predstavnike Europske komisije i Instituta Ruđer Bošković (IRB), hrvatskog domaćina sastanka.

Prof. dr. sc. **Tony Donné**, direktor programa EUROfusion, izvijestio je Generalnu skupštinu o najnovijim uspjesima u europskim fuzijskim istraživanjima koji su ostvareni unatoč poteškoćama koje je prouzročile pandemija koronavirusa te zatvaranja pojedinih laboratorija.

"Fokus sastanka bila je priprema europskog programa fuzijskih istraživanja za nadolazeći okvir FP9 'Horizon Europe'. Generalna skupština je posebno raspravljala o nacrtu nove organizacijske strukture u okviru projekta EUROfusion, a s ciljem dizajna prve europske elektrane za fuzijsku demonstraciju – DEMO," naglasio je dr. sc. **Tonči Tadić**, koordinator Hrvatske fuzijske istraživačke jedinice s IRB-a.

Nove aktivnosti obuhvaćaju formiranje namjenskih naprednih računanih i tehnoloških inkubatora, te pokretanje radnih skupina za svaki aspekt dizajna DEMO-a, od dobivanja "goruće fuzijske plazme" primjenom naprednih materijala do sustava daljinskog upravljanja za održavanje komponenata fuzijske elektrane DEMO.

Projekt IFMIF-DONES vrijedan je 780 milijuna eura i u njemu Hrvatska vrlo aktivno sudjeluje, a od presudnog je značaja za ispitivanje naprednih materijala za fuzijske reaktore. DONES je 2018. uvršten među projekte ESFRI-a, strateški važne za EU, i to kao španjolsko-hrvatska inicijativa.

Program EUROfusion se posebno koncentrira na pripremu uspješnog rada fuzijskog reaktora ITER koji se trenutno gradi u Francuskoj, a predstavlja najveći međunarodni

znanstveni projekt današnjice, u kojem EU ima vodeću ulogu, pokrivajući gotovo polovicu od ukupno 15 milijardi eura vrijednosti projekta.

"U sklopu priprema za ITER Hrvatska sudjeluje u matematičkom modeliranju procesa u ITER-u, ali i u analizi međudjelovanja vruće plazme s materijom. Uz to tri hrvatske kompanije aktivno sudjeluju u gradnji ITER-a," ističe dr. Tadić.

Iako projekt EUROfusion koordinira uglavnom europska fuzijska istraživanja, u sklopu projekta europske istraživačke organizacije jačaju suradnju i s Japanom, Kinom, SAD-om te drugim međunarodnim partnerima, s obzirom na to da je u adresiranju pojedinih pitanja ključan interinstitucionalan i međunarodni pristup.

Videokonferencijom je predsjedao prof. dr. sc. Ambrogio Fasoli (EPFL-Švicarska), a supredsjedala prof. dr. sc. Sibylle Guenter (IPP-Njemačka). Predstavnici Europske komisije, Elena Righi-Steele i Christopher Ibbott, istaknuli su izvrsnu suradnju s Europskom komisijom u sklopu hrvatskog predsjedanja tijekom prve polovice 2020. godine.

Dr. sc. Tonči Tadić izrazio je žaljenje što ovaj sastanak nije mogao biti održan u Splitu kako je planirano tijekom hrvatskog predsjedanja, stoga je jednoglasno prihvaćen njegov prijedlog da Split bude domaćin Generalne skupštine projekta EUROfusion sljedeće godine.